Zienswijze op de meerjarenbegroting 2025–2029 van Stichting Quadraten

Te agenderen voor de eerstvolgende raadsvergadering van de Gemeente Westerkwartier

Indiener: Stichting BOB
Datum: 22-9-2025
Contact:

Samenvatting

Op basis van de door Stichting Quadraten gepubliceerde ‘Meerjarenbegroting 2025–2029’ (november–december 2024, vastgesteld door CvB en RvT op 11-12-2024) constateren wij materiële onzekerheden en interne tegenstrijdigheden die het risico vergroten dat de doelstellingen niet haalbaar of niet rechtmatig zijn. De integrale benadering van onderwijs én kinderopvang in één begrotingsdocument vergroot daarnaast de kans op vermenging van publieke en private geldstromen. Wij verzoeken de gemeenteraad om vaststelling uit te stellen totdat de hierna gevraagde duidelijkheid en onderbouwing is geleverd en door een onafhankelijke derde is getoetst.

Kernpunten van zorg

• Geen inflatie meegenomen in de gehele MJB, terwijl meerdere kostenposten aantoonbaar stijgen (cao’s, licenties, onderwijspakket).

• Resultaten worden deels afhankelijk gemaakt van onbekende en incidentele posten (nabetaling personele kosten €800.000, koerswinst ASR €145.000, nabetaling deelverband West €75.000).

• Kinderopvang: structurele zwakte erkend; kan verplichtingen aan onderwijs niet of moeizaam voldoen; toch gezamenlijke ‘gezonde bedrijfsvoering’ verondersteld.

• NPO-reserves (€1,4 mln in EV 2024) geven ‘vertekend beeld’ van eigen vermogen; tegelijkertijd is een minimaal EV van €5,5 mln en weerstandsvermogen van €5,147 mln nodig, maar deze normen worden meerdere jaren niet gehaald.

• Personeelslasten stijgen autonoom (1,0–1,5% p.j.) en cao-verhoging 4,9% + 0,1% in 2025; tegelijkertijd ontbreken structurele dekkingsbronnen en zijn taakstellingen vanaf 2026 generiek opgevoerd zonder concrete uitwerking.

• Formatie en allocatie: normering 1 OP op 23 leerlingen, maar feitelijk 1 OP op 17 leerlingen; aanpassing vereist, met impact op kwaliteit en draagvlak.

• Risico’s ziekteverzuim en voorziening langdurig zieken (2024 ca. €1,2 mln) onvoldoende vertaald in meerjarenramingen; voor 2025 ‘geen rekening gehouden’ met extra kosten door hoog verzuim.

• Governance: éénhoofdig bestuur en integrale sturing op onderwijs & opvang vergroten risico’s op belangenverstrengeling en onvoldoende checks & balances.

Uitgebreide analyse per onderdeel

1. Uitgangspunten & aannames begroting

— De MJB stelt expliciet: ‘In deze meerjarenbegroting is geen rekening gehouden met inflatie.’ Dit staat op gespannen voet met elders genoemde stijgende kosten (onderwijspakket, licenties, cao). Zonder inflatiecorrectie wordt de meerjarenvergelijking rooskleuriger, terwijl kostenstijgingen wel optreden. • Verzoek: lever een scenarioanalyse met inflatiebandbreedtes (bijv. 1%, 2%, 3% p.j.) en het effect op resultaat, cashflow en kengetallen.

— Rijksbijdragen 2025 zijn ingeschat met PO-Raad rekentool; voor verdere jaren wordt geen indexatie aangehouden. Dit vergroot de kans op afwijkingen t.o.v. realisatie.

— Er is rekening gehouden met een onzekere nabetaling personele kosten in 2025 van €800.000. • Verzoek: toon de bron, waarschijnlijkheid en gevoeligheid (wat als de nabetaling lager/nihil is?).

2. Resultaten, EV en voorzieningen

— NPO in EV 2024: €1,4 mln bestemd; dit ‘vertekent’ het eigen vermogen. Tevens daalt het EV door negatieve resultaten 2024 tot onder de tijdelijke norm van €5,5 mln en onder het geadviseerde weerstandsvermogen van €5,147 mln. • Verzoek: lever een herstelpad per jaar met concrete maatregelen om EV én weerstandsvermogen aantoonbaar boven de normen te brengen, inclusief assurantie dat incidentele baten niet als structurele dekking dienen.

— Voorziening onderhoud (RJ-keuze): verhoging van €4,6 mln naar €5,2 mln per 31-12-2024 via stelselwijziging (balanscorrectie). • Verzoek: geef de impact op toekomstige dotaties en dekkingsruimte; voeg MJOP-samenvatting en actueel scenario toe.

— Voorziening langdurig zieken rond €1,2 mln (2024) na €1,6 mln eerder; hoge verzuimkosten en WW-lasten (2024: €60.000) worden erkend maar niet vol in de 2025-raming geprijsd. • Verzoek: actualiseer verzuimramingen en opnameverplichtingen conform RJ en Participatiefonds-regels.

3. Personeelslasten & formatie

— Cao PO: salarisverhoging 4,9% + 0,1% functiehuis per 1-10-2024; vanaf 2026 autonome stijging 1,0–1,5% p.j. • Spanningsveld: geen inflatie, maar wel oplopende personeelslasten. — Feitelijke formatie: 1 OP op 17 leerlingen vs. begrotingsnorm 1 OP op 23 leerlingen. • Verzoek: concreet allocatieplan per school met tijdpad, personele consequenties, kwaliteitsborging en medezeggenschap.

4. Kinderopvang (privaat) en intercompany-relaties

— De MJB erkent: ‘Stichting Quadraten kinderopvang kan moeilijk aan zijn financiële verplichtingen voldoen’ en sluit 2024 naar verwachting negatief af. Tegelijk wordt gestuurd op 1–2% rendement vanaf 2026. — Risico: doorbelasting van kosten vanuit onderwijs aan kinderopvang; ‘een groot deel gaat voor de baat uit’, terwijl opvang ‘nauwelijks reserves’ heeft. • Verzoek: lever volledige intercompany-overeenkomsten, kostendoorbelastingsleutel, betalingsschema’s, zekerheden en kasstroomprognoses. • Verzoek: segregatie van publieke vs. private geldstromen expliciet borgen (treasury, bankrekeningen, procuratie, rapportages).

— In raadsoverleg 10-09-2025 is door de bestuurder gerefereerd aan een lening aan de gelieerde kinderopvang. • Verzoek: verstrek de leningsovereenkomst (bedrag, looptijd, rente, zekerheden), besluitvorming (CvB/RvT/medezeggenschap) en de impact op weerstandsvermogen en liquiditeit bij uitval of vertraging in aflossing.

5. Kengetallen & haalbaarheid

— Meerdere jaren blijft Quadraten ‘ruim onder’ signaleringswaarde (publiek EV) en onder de eigen normen (weerstandsvermogen 12,5%, solvabiliteit ≥40%). — De rentabiliteit wordt pas vanaf 2025 positief (0,2–1,5%) verondersteld, maar rust op taakstellingen en veronderstelde optimalisaties die nog niet zijn uitgewerkt (actiehouders ‘nog vast te stellen’). • Verzoek: een SMART-actieplan met beheersmaatregelen, deadlines, verantwoordelijken en koppelvlak met P&C-cyclus en KPI’s.

6. Governance & transparantie

— Eénhoofdig bestuur en integrale aansturing onderwijs–opvang vergroten het risico op belangenverstrengeling. — De MJB noemt ‘Duurzame organisatie incl. governance’ als doel, maar zonder concrete governance-checks (bijv. interne audit, RvT-commissies, externe doorlichting). • Verzoek: onafhankelijke second opinion / audit op MJB (inclusief consolidatievraagstukken onderwijs–opvang, rechtmatigheid intercompany, en risicomanagement).

Verzoeken aan het college en de gemeenteraad

1) Stel de behandeling/vaststelling van de MJB 2025–2029 uit totdat Quadraten de gevraagde informatie verstrekt en een onafhankelijke toets is afgerond.
2) Verzoek Quadraten om een geactualiseerde MJB-variant te leveren met:
- inflatiescenario’s en gevoeligheidsanalyse;
- uitgewerkt allocatieplan (formatie) per school en impact op kwaliteit;
- kasstroomprognoses en liquiditeitstoets (inclusief intercompany en leningen kinderopvang);
- MJOP-samenvatting en onderhoudsvoorziening onderbouwd met scenario’s;
- verzuim- en voorzieningenscenario’s conform RJ en Participatiefonds;
- expliciete uitsluiting/markering van incidentele baten in structurele raming.

3) Leg randvoorwaarden vast voor strikte scheiding publiek–privaat (onderwijs–opvang) bij doorbelasting, leningen, treasury en verslaggeving.

4) Laat een onafhankelijke audit uitvoeren (accountant/forensic/onderwijsfinanciën) op de samenhang tussen onderwijs en opvang in de MJB.

Bijlage 1 – Overzicht sleutelcijfers uit de MJB-tekst

Post / Parameter	Waarde (volgens MJB-tekst)
Leerlingen 1 feb 2023	5.062
Leerlingen 1 feb 2024	4.976 (–86)
Nabetaling personele kosten 2025 (aanname)	€ 800.000
Cao PO verhoging per 1-10-2024	4,9% + 0,1% (functiehuis)
Autonome stijging loonkosten (vanaf 2026)	1,0–1,5% p.j.
NPO in EV 2024 (bestemmingsreserve)	€ 1,4 mln
Minimaal EV (tijdelijk) / Weerstandsvermogen (advies)	€ 5,5 mln / € 5,147 mln
Voorziening onderhoud (RJ, componentenmethode)	€ 4,6 mln → € 5,2 mln (per 31-12-2024)
WW-uitkeringen 2024	€ 60.000
Formatie norm (begroting) vs feit	1 OP : 23 ll. (norm) vs 1 : 17 (praktijk)
Incidentele baten 2024 (voorbeeld)	Koerswinst ASR €145.000; nabetaling deelverband €75.000
Investeringen vs afschrijvingen (2024)	€ 956.000 vs € 695.000
Kinderopvang 2024	Verwachting negatief resultaat; moeite met verplichtingen
Doel kinderopvang rendement	1–2% (vanaf 2026)
Signaleringswaarde / kengetallen	Meerdere jaren onder norm; CR “meestal voldoende”

Bijlage 2 – Conceptvragen en motievoorstel

Voorbeeldvragen aan CvB/RvT Quadraten:

• Waarom is geen inflatie opgenomen terwijl meerdere kosten stijgen? Lever drie scenario’s met effect op resultaat en EV.

• Onderbouw de aanname van €800.000 nabetaling in 2025: bron, kans, bandbreedte en fallback-maatregelen.

• Toon per school het allocatieplan (1:23 naar 1:17 → doelwaarde), inclusief formatiegevolgen, kwaliteitseffecten en MR-adviezen.

• Licht de intercompany-relaties toe: doorbelastingssleutels, betalingstermijnen, zekerheden, en de (eventuele) lening aan kinderopvang.

• Lever een liquiditeitsprognose 2025–2029 inclusief stress-scenario's (uitblijven nabetaling, hogere verzuimlast, lagere bezetting opvang).

• Geef een update van MJOP, geplande dotaties en de dekking in de MJB; voorkom dat EV kunstmatig op peil lijkt door balanswijzigingen.

• Verduidelijk hoe incidentele posten (ASR €145k, deelverband €75k) in de MJB zijn behandeld (uitgesloten of niet).

Concept-motie (verkort):

De raad, gehoord de beraadslaging, verzoekt het college:
— Vaststelling van de MJB 2025–2029 uit te stellen totdat Quadraten:
  a) een geactualiseerde MJB met inflatie- en gevoeligheidsscenario's aanlevert;
  b) volledige transparantie biedt over intercompany-relaties en (eventuele) leningen aan kinderopvang;
  c) een onafhankelijk getoetst herstelpad voor EV/weerstandsvermogen overlegt;
  d) een SMART-actieplan oplevert voor personele allocatie, verzuimreductie en kostenbeheersing.
— en gaat over tot de orde van de dag.

Noot: Deze zienswijze is gebaseerd op tekstpassages uit de door Quadraten gepubliceerde MJB 2025–2029 (nov–dec 2024). Indien Quadraten recentere cijfers heeft, verzoeken wij die vóór de raadsbehandeling openbaar te maken.